

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25Co/232/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4211218017
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ingrid Doležajová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2012:4211218017.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v právnej veci žalobkyne: V. A., nar. XX. XX. XXXX, bytom B. E. XX, zast. Advokátska kancelária JUDr. Roman BLAŽEK, s.r.o., so sídlom Komárno, Pohraničná 4, proti žalovanému: U. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom G. XXX, zast. JUDr. Gabrielou Škodáčkovou, advokátkou so sídlom Komárno, Župná 14, o určenie, že žalovaný nie je vlastníkom nehnuteľností, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Komárno zo dňa 06. 06. 2012 č. k. 6C/311/2011-79, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti, týkajúcej sa náhrady trov konania z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa určil, že žalovaný nie je v podiele 45/126-tín spoluvlastníkom nehnuteľností v kat. úz. G., vedených Správou katastra Komárno ako parcely registra E na LV č. XXXX ako parc. č. 2181 - orná pôda o výmere 16.548 m², parc. č. 2182 - trvalý trávnatý porast o výmere 12.221 m², parc. č. 2183 - orná pôda o výmere 1.798 m², parc. č. 2184 - orná pôda o výmere 19.415 m², parc. č. 2185 - orná pôda o výmere 6.366 m² a parc. č. 2186 - ostatná plocha o výmere 4.467 m². Žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyňi náhradu trov konania vo výške 385,28 eura k rukám jej právnej zástupkyne do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Rozhodol tak s poukazom na ust. § 133 ods. 2 Občianskeho zákonníka účinného do 31. 12. 1992 dôvodiac, že žalobkyňa vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam nadobudla darovacou zmluvou, ktorú uzatvorila so svojim otcom dňa 23. 11. 1992 a ktorú registrovalo Štátne notárstvo Komárno dňa 04. 12. 1992. Pokiaľ následne dňa 06. 12. 2006 otec účastníkov konania ako darca uzatvoril darovaciu zmluvu i so žalovaným ohľadne tých istých nehnuteľností, tento právny úkon považoval za absolútne neplatný podľa § 37 ods. 2 OZ, keďže v čase uzatvorenia tejto darovacej zmluvy už darca nebol vlastníkom predmetných nehnuteľností. Nakoľko žalobkyňa na žiadanom určení preukázala i naliehavý právny záujem, pretože bez tohto určenia jej vlastnícke právo v katastri nehnuteľností nemôže byť vyznačené napriek existencii právnej účinnej darovacej zmluvy zo dňa 23. 11. 1992, jej žalobe ako dôvodnej v celom rozsahu vyhovel. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 150 ods. 1 OSP tak, že v konaní úspešnej žalobkyňi priznal len čiastočnú náhradu trov konania z dôvodov hodných osobitného zreteľa. Za tieto považoval skutočnosť, že vzniknutý stav bol zavinený otcom účastníkov konania a bolo ho možné napraviť predovšetkým týmto súdnym konaním. Považoval preto za spravodlivé, ak trovy, ktoré vznikli žalobkyňi, budú znášať účastníci v rovnakom pomere. Žalobkyňi, ktorej vznikli trovy vo výške 770,56 eura, pozostávajúce zo zaplateného súdneho poplatku v sume 216 eur a trov právneho zastúpenia v sume 554,56 eura, preto priznal ich náhradu v sume 385,28 eura.

Proti tomuto rozsudku podala žalobkyňa v zákonnej lehote odvolanie len v časti, týkajúcej sa náhrady trov konania, domáhajúc sa ním jeho zmeny a uloženia žalovanému povinnosť zaplatiť jej náhradu trov prvostupňového konania vo výške 770,56 eura. Uviedla, že i keď nespochybňuje skutočnosť, že dvojité

vlastníctvo k sporným nehnuteľnostiam nespôsobil žalovaný, ale ich otec, nemožno konštatovať, že je spravodlivé, aby účastníci konania z tohto dôvodu znášali trovy konania v rovnakom pomere. Mala za to, že súd prvého stupňa jej mal správne priznať náhradu trov konania v plnej výške, keďže žalovaný zapríčinil vznik tohto súdneho konania. V tejto súvislosti poukázala na to, že listom zo dňa 11. 10. 2001 bol žalovaný vyzvaný na mimosúdne vyriešenie veci, na čo však nereagoval a iba jej odkázal, že nemá čo riešiť, keďže nehnuteľnosti sú jeho vlastníctvom. Rovnako tak žalovaný neprejavil ochotu vec riešiť mimosúdne ani po doručení žaloby a počas celého konania jej vlastníctvo spochybňoval, naposledy v deň vyhlásenia rozsudku, čím v plnom rozsahu zavinil vznik trov konania.

Žalovaný sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadril.

Odvolačný súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP) prejednal odvolanie žalobkyne bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne je dôvodné.

Podľa § 142 ods. 1 OSP účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Vychádzajúc z dikcie zákona je zrejmé, že občianskoprávne (sporové) konanie je ovládané zásadou zodpovednosti za výsledok konania, podľa ktorej účastník, ktorý mal v sporovom konaní plný úspech, má právo na náhradu všetkých trov konania vynaložených na účelné uplatňovanie alebo bránenie svojho práva, pričom plný úspech vo veci sa zisťuje porovnávaním žalobného petitu s výrokom rozhodnutia, ktorým sa rozhodlo vo veci samej. Výnimku z práva na náhradu trov konania podľa pomeru úspešnosti reprezentuje len ust. § 143 OSP, podľa ktorého odporca, ktorý nemal úspech vo veci, má právo na náhradu trov konania proti navrhovateľovi, ak svojím správaním nedal príčinu na podanie návrhu na začatie konania a ust. § 150 OSP. Ostatné uvedené ustanovenie rozlišuje 2 prípady, kde zákonodarca ponecháva na úvahe súdu za splnenia zákonných podmienok, či v konaní úspešnému účastníkovi náhradu trov konania neprizná alebo túto primerane zníži. Takáto situácia nastane, pokiaľ súd zistí dôvody hodné osobitného zreteľa (ods. 1 citovaného ustanovenia) alebo ak ide o drobný spor a trovy konania sú neprímerané voči pohľadávke (ods. 2 citovaného ustanovenia).

Podľa ustálenej súdnej praxe aplikácia ust. § 150 ods. 1 OSP prichádza do úvahy v prípadoch, keď sú splnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania úspešnému účastníkovi, avšak súd dospeje k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov konania úspešnému účastníkovi celkom alebo sčasti neprizná. Súdna prax v tejto súvislosti zastáva názor, že musí ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí náležite odôvodnený. Úvaha súdu, či ide o výnimočný prípad a či existujú dôvody hodné osobitného zreteľa, musí vždy zodpovedať okolnostiam konkrétneho prípadu a musí mať výnimočnú povahu. Pri skúmaní, či sú v konkrétnej veci dané dôvody hodné osobitného zreteľa, súd bežne prihliada jednak na majetkové, sociálne, osobné a ďalšie pomery všetkých účastníkov konania, ako aj na okolnosti, ktoré viedli k uplatneniu nároku a na postoj účastníkov v priebehu konania. Nepriznať hoci len čiastočne náhradu trov konania úspešnému účastníkovi konania možno len za predpokladu, že v konkrétnej veci možno od takéhoto úspešného účastníka spravodlivo požadovať, aby (hoci len čiastočne) si sám hradil jemu vzniknuté trovy konania a to práve z konkrétne uvedených a existujúcich dôvodov hodných osobitného zreteľa. Pri rozhodovaní súdu o tom, či sú splnené podmienky ust. § 150 ods. 1 OSP pre výnimočné nepriznanie (úplné, či čiastočné) náhrady trov konania úspešnému účastníkovi konania je potrebné, aby skutkové okolnosti, v ktorých sa vidí naplnenie dôvodu hodného osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov konania, boli preukázané a to zo všetkých aspektov, ktoré sú podľa ustálenej praxe všeobecných súdov relevantné. V opačnom prípade môže dôjsť pri rozhodovaní o náhrade trov konania k porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety Dohovoru.

V preskúmvanej veci sa však súd prvého stupňa vyššie uvedenými zásadami neriadil, resp. dôvody jeho rozhodnutia takéto záver neumožňujú prijať. Súd prvého stupňa totiž v napadnutom rozsudku

v časti, týkajúcej sa trov konania, len uviedol, že „o trovách konania rozhodol v zmysle ust. § 142 ods. 1 v súvislosti s ust. § 150 ods. 1 OSP, keď v konaní úspešnej žalobkyni priznal len čiastočnú náhradu trov konania. Za dôvod hodný osobitného zreteľa považoval tú skutočnosť, že vzniknutý stav bol zavinený otcom účastníkov konania (keď ten žalovanému nepredložil darovaciu zmluvu so žalobkyňou) a tento stav bolo možné napraviť predovšetkým týmto súdnym konaním. Súd bol preto toho názoru, že bude spravodlivé, ak trovy, ktoré vznikli žalobkyni týmto konaním, budú znášať účastníci v rovnakom pomere“. Takéto konštatovanie súdu prvého stupňa však bez starostlivého preskúmania, analýzy a vyhodnotenia všetkých ďalších zhora naznačených rozhodujúcich skutočností nemôže stačiť pre záver o dôvodnosti jeho postupu v intenciiach § 150 ods. 1 OSP. Zvlášť za situácie, keď žalobkyni s ohľadom na jej plný úspech v konaní v zmysle § 142 ods. 1 OSP vzniklo právo na náhradu všetkých trov konania potrebných na účelné uplatňovanie jej práva a výnimočnosť prípadu súd prvého stupňa založil len na zistení, že stav dvojitého vlastníctva k sporom dotknutým nehnuteľnosťami zaviniel otec účastníkov konania. Táto skutočnosť však sama o sebe neobstojí ako dôvod hodný osobitného zreteľa najmä, ak nebola posudzovaná v kontexte s ďalšími významnými atribútmi a to predovšetkým s okolnosťami, ktoré viedli žalobkyňu k uplatneniu nároku a s postojom žalovaného v priebehu konania tak, ako na to správne žalobkyňa poukázala vo svojom odvolaní. Takýto prístup sa javí nielen ako neprípustne zjednodušujúci, ale najmä ako nezodpovedajúci príslušným ustanoveniam o súdnej ochrane, kam patrí aj zákonná požiadavka na náležitosti odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia v zmysle § 157 ods. 2 OSP ako súčasť základného práva na súdnu a inú právnu ochranu totiž vyžaduje, aby súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom sa vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre danú vec rozhodujúce. Ak rozsudok takéto odôvodnenie neobsahuje, potom je nezrozumiteľný a nepreskúmateľný, čím došlo k porušeniu procesných ustanovení, upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní a postupom súdu tak účastníkovi konania bola odňatá možnosť konať pred súdom.

Nepreskúmateľnosť rozhodnutia v napadnutej časti pre absenciu dôvodov sa rovnako tak vzťahuje i na určenie celkovej výšky trov konania žalobkyne, keď súd prvého stupňa v tomto smere len skonštatoval, že „žalobkyni vznikli trovy v sume 770,56 eura (za zaplatený súdny poplatok vo výške 216 eur a trovy právneho zastúpenia v sume 554,56 eura)“. Z takéhoto odôvodnenia nie je možné vyvodiť, ako súd prvého stupňa ustálil výšku trov právneho zastúpenia, akým právnym predpisom sa spravoval, z akej základnej sadzby tarifnej odmeny vychádzal, ako určil tarifnú hodnotu vecí a počet úkonov právnej služby, ktoré advokát vo veci vykonal atď. Zároveň odvolací súd dáva do pozornosti, že podľa položky 1 písm. b) sadzobníka súdnych poplatkov tvoriacich prílohu zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov, ak nemožno predmet konania oceniť peniazmi z návrhu na začatie konania, ak nie je ustanovená osobitná sadzba, sa platí poplatok vo výške 99,50 eura, pričom podľa poznámky 1 k položke 1 z návrhu na začatie konania o určenie, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je a z návrhu na vypratanie nehnuteľnosti bytu a nebytových priestorov alebo na vydanie vecí sa poplatok vyberie podľa písm. b) tejto položky. V súdnej veci žalobkyňa spolu so žalobou zaplatila súdny poplatok za žalobu vo výške 216 eur a teda poplatok vyšší ako zaplatiť mala. Na takúto situáciu pamätá ust. § 11 ods. 2 zák. č. 71/1992 Zb., podľa ktorého, ak sa zaplatil vyšší poplatok, ako sa mal zaplatiť, preplatok sa vráti, ak prevyšuje sumu 1,65 eura. V ďalšom konaní bude preto povinnosťou súdu prvého stupňa prioritne posúdiť dôvodnosť aplikácie tohto ustanovenia v predmetnej veci.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti podľa § 221 ods. 1 písm. f) OSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 OSP). V ďalšom konaní súd prvého stupňa vo veci opätovne rozhodne, pričom svoje rozhodnutie i náležitým spôsobom odôvodní, vypořádajúc sa v ňom i so všetkými námietkami žalobkyne uplatnenými v jej odvolaní. Zároveň rozhodne i o náhrade trov konania odvolacieho (§ 224 ods. 3 OSP).

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.